

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

**VZDELÁVACÍ PROGRAM
PRE ŽIAKOV CHORÝCH A ZDRAVOTNE OSLABENÝCH
PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE A NIŽŠIE STREDNÉ
VZDELÁVANIE**

Vzdelávací program vypracoval Štátny pedagogický ústav.

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20269:8-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Obsah

Úvod	3
1 Ciele výchovy a vzdelávania	3
2 Stupeň vzdelania	3
3 Profil absolventa	3
4 Vzdelávacie oblasti	4
5 Vzdelávacie štandardy	4
6 Rámcové učebné plány	4
6.1 Rámcové učebné plány pre žiakov chorých a zdravotne oslabených pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie – varianty A, B, C, D	5
6.2 Rámcové učebné plány pre žiakov chorých a zdravotne oslabených s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie – varianty A, B, C, D	10
7 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov chorých a zdravotne oslabených	22
8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie	25
9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania	25
10 Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania	26
11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	26
12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov	26

Úvod

Pri výchove a vzdelávaní žiakov chorých a zdravotne oslabených sa postupuje podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov chorých a zdravotne oslabených pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie (ďalej aj „VP pre žiakov chorých a zdravotne oslabených“). Tento vzdelávací program je súčasťou štátnych vzdelávacích programov pre jednotlivé stupne vzdelávania. Vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o žiakov chorých a zdravotne oslabených v školách, kde sú vzdelávaní na základe ich aktuálneho zdravotného stavu.

VP pre žiakov chorých a zdravotne oslabených sa uplatňuje pri vzdelávaní žiakov v základnej škole pri zdravotníckom zariadení, t.j. v základnej škole pri nemocnici, ozdravovni, sanatóriu, liečebni, kúpeľoch (ďalej len „základná škola pri zdravotníckom zariadení“), v špeciálnych triedach základných škôl alebo pri individuálnom začlenení žiaka v základnej škole.

Pri výchove a vzdelávaní detí chorých a zdravotne oslabených je aktuálna potreba uplatňovania humanistickej výchovy, ktorá rešpektuje ich právo na výchovu a vzdelávanie, v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa a s Európskou chartou pre výchovu a vzdelávanie chorých detí a mládeže.

1 Ciele výchovy a vzdelávania

Žiaci chorí a zdravotne oslabení plnia rovnaké ciele vzdelávania ako žiaci základných škôl na primárnom stupni vzdelávania a nižšom stupni stredného vzdelávania.

2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy. Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy. Základná škola pri zdravotníckom zariadení nevydáva doklad o získanom vzdelaní (vysvedčenie).

3 Profil absolventa

Profil absolventa primárneho vzdelávania zodpovedá profilu absolventa, ktorý je koncipovaný prostredníctvom kompetencií (spôsobilostí) pre bežné základné školy.

Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania zodpovedá profilu absolventa, ktorý je koncipovaný prostredníctvom kompetencií (spôsobilostí) pre bežné základné školy.

Spôsobilosti žiaka chorého a zdravotne oslabeného, nadobudnuté počas časového úseku, v ktorom bol vzdelávaný v škole pri zdravotníckom zariadení, špeciálnej triede v bežnej škole alebo v školskej integrácii sú porovnateľné so spôsobilosťami žiaka príslušného ročníka vzdelávaného v základnej škole bežného typu.

4 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti pre žiakov chorých a zdravotne oslabených sú tie isté ako uvádza Štátny vzdelávací program primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy a Štátny vzdelávací program nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy.

5 Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy pre žiakov chorých a zdravotne oslabených sú rovnaké ako pre žiakov bežnej základnej školy.

Plnenie výkonového štandardu je však ovplyvnené aktuálnym zdravotným stavom, liečbou, vyučovacím variantom a momentálnymi schopnosťami chorého a zdravotne oslabeného žiaka, napr. s onkologickým, neurologickým, psychickým ochorením, cystickou fibrózou, s tuberkulózou, diabetom, reumou a inými ochoreniami.

6 Rámcové učebné plány

Rámcové učebné plány pre žiakov chorých a zdravotne oslabených sú prispôbené tak, aby mohlo byť vzdelávanie flexibilne prispôbené ich aktuálnemu zdravotnému stavu, vo všetkých formách vzdelávania, t. j. v základnej škole pri zdravotníckom zariadení (nemocnici, ozdravovni, sanatóriu, kúpeľoch, liečebni), v špeciálnej triede v bežnej základnej škole alebo v školskej integrácii.

Žiakom chorým a zdravotne oslabeným s mentálnym postihnutím a s viacnásobným postihnutím v zdravotníckom zariadení poskytuje výchovu a vzdelávanie základná škola pri zdravotníckom zariadení.

V tejto časti sú uvedené Rámcové učebné plány pre žiakov chorých a zdravotne oslabených pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie – varianty A, B, C, D a Rámcové učebné plány pre žiakov chorých a zdravotne oslabených s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie – varianty A, B, C, D doplnené poznámkami.

Žiak chorý a zdravotne oslabený sa vzdeláva podľa štyroch variantov rámcových učebných plánov pre žiakov chorých a zdravotne oslabených:

- variant A – jedna vyučovacia hodina denne, t. j. 5 hodín týždenne,
- variant B – dve vyučovacie hodiny denne, t. j. 10 hodín týždenne,
- variant C – tri vyučovacie hodiny denne, t. j. 15 hodín týždenne,
- variant D – štyri vyučovacie hodiny denne, t. j. 20 hodín týždenne.

6.1 Rámcové učebné plány pre žiakov chorých a zdravotne oslabených pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie – varianty A, B, C, D

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie – variant A

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník primárne vzdelávanie					Ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	3	3	2	2	10	2	2	2	2	2	10
	anglický jazyk			1	1	2	1	1	1	1	1	5
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
	informatika											
Človek a príroda	prvouka											
	prírodoveda											
	fyzika											
	chémia											
	biológia											
Človek a spoločnosť	vlastiveda											
	dejepis											
	geografia											
	občianska náuka											
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo											
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie											
	technika											
Umenie a kultúra	hudobná výchova											
	výtvarná výchova											
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova											
Základ		5	5	5	5	20	5	5	5	5	5	25
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		5	5	5	5	20	5	5	5	5	5	25

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie – variant B

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník primárne vzdelávanie					Ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	6	6	4	4	20	3	3	2	2	2	12
	anglický jazyk			1	1	2	1	1	1	1	1	5
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	3	3	3	12	3	2	2	2	2	11
	informatika											
Človek a príroda	prvouka	1	1			2						
	prírodoveda			1	1	2						
	fyzika							1	1	1	1	4
	chémia								1	1	1	3
	biológia						1	1	1	1	1	5
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	1	2						
	dejepis						1	1	1	1	1	5
	geografia						1	1	1	1	1	5
	občianska náuka											
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo											
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie											
	technika											
Umenie a kultúra	hudobná výchova											
	výtvarná výchova											
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova											
Základ		10	10	10	10	40	10	10	10	10	10	50
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		10	10	10	10	40	10	10	10	10	10	50

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie – variant C

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník primárne vzdelávanie					Ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	8	8	6	6	28	5	5	4	4	4	22
	anglický jazyk			1	1	2	3	2	2	2	2	11
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	4	20
	informatika											
Človek a príroda	prvouka	1	1			2						
	prírodoveda			1	1	2						
	fyzika							1	1	1	1	4
	chémia								1	1	1	3
	biológia						1	1	1	1	1	5
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	1	2						
	dejepis						1	1	1	1	1	5
	geografia						1	1	1	1	1	5
	občianska náuka											
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo											
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie											
	technika											
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4						
	výtvarná výchova	1	1	1	1	4						
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova											
Základ		15	15	15	15	60	15	15	15	15	15	75
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		15	15	15	15	60	15	15	15	15	15	75

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie – variant D

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník primárne vzdelávanie					Ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	6	6	29	5	5	4	5	5	24
	anglický jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	1	2						
	fyzika							1	1	1	1	4
	chémia								1	1	1	3
	biológia						1	1	1	1	1	5
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	1	2						
	dejepis						1	1	1	1	1	5
	geografia						1	1	1	1	1	5
	občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo											
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie											
	technika											
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1					1
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1			3
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova/zdravotná telesná výchova	2	2	2	2	8	2	1	1	1	1	6
Základ		19	19	20	20	78	20	20	20	20	20	100
Voliteľné (disponibilné) hodiny		1	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Spolu		20	20	20	20	80	20	20	20	20	20	100

Poznámka

Voliteľné (disponibilné) hodiny v 1. a 2. ročníku je možné využiť na etickú výchovu/náboženskú výchovu/náboženstvo podľa zamerania žiaka a možností školy, alebo na vyučovacie predmety, ktoré prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu (základ).

6.2 Rámcové učebné plány pre žiakov chorých a zdravotne oslabených s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie – varianty A, B, C, D

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant A

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník											
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	27
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	2											2
	rozvíjanie grafomotorických zručností	1											1
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
	informatika												
Človek a príroda	vecné učenie												
	fyzika												
	chémia												
	biológia												
Človek a spoločnosť	vlastiveda												
	dejepis												
	geografia												
	občianska náuka												
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo												
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie												
Umenie a kultúra	hudobná výchova												
	výtvarná výchova												
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova												
Základ		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant B

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník										
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		5	5	5	5	5	5	3	3	2	38
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	5										5
	rozvíjanie grafomotorických zručností	1										1
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
	informatika											
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1							4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					1	2	2				5
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka											
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo											
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie											
Umenie a kultúra	hudobná výchova											
	výtvarná výchova		1	1	1	1						4
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova											
Základ		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant C

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník										
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	7	7	6	6	6	4	4	4	52
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	39
	informatika											
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1							4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	2				6
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka											
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo											
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	17
Umenie a kultúra	hudobná výchova											
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova											
Základ		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	150
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	150

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant D

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník										
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7	6	5	4	4	4	54
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	39
	informatika						1	1	1	1	1	5
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1							4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka											
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo											
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	25
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1		9
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Základ		18	18	19	20	20	20	20	20	20	20	195
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	5
Spolu		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	200

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant A

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník											Σ	
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	rozvíjanie grafomotorických zručností	1	1	1	1	1	1	1						7
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	16
	informatika													
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo													
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie													
Umenie a kultúra	hudobná výchova													
	výtvarná výchova													
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova													
Základ		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	55
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	55

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant B

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník												
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Σ	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	23
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	1	1	1	1	1						8
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
	informatika													
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo													
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	15
Umenie a kultúra	hudobná výchova													
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova													
Základ		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant C

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník												
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Σ	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	28
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	5	3	3	2	2	2	2	1	1	1	1	23	
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	1	1	1	1	1					8	
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	31	
	informatika								1	1	1	1	4	
Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25	
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo													
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	24	
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova													
Základ		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	165	
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Spolu		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	165	

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant D

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník												
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Σ	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	28
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	5	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	31	
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	1	1	1	1	1					8	
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	31	
	informatika								1	1	1	1	4	
Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25	
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo													
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	44	
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22	
Základ		18	18	19	20	20	20	20	20	20	20	20	215	
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
Spolu		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	220	

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant A

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník											Σ	
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	rozvíjanie sociálnych zručností	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	rozvíjanie grafomotorických zručností	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Matematika a práca s informáciami	matematika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	informatika													
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo													
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie													
Umenie a kultúra	hudobná výchova													
	výtvarná výchova													
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova													
Základ		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	55
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	55

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant B

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník											Σ	
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33
	rozvíjanie sociálnych zručností	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	rozvíjanie grafomotorických zručností	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
	informatika													
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo													
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Umenie a kultúra	hudobná výchova													
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova													
Základ		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant C

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník											Σ
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	38
	rozvíjanie sociálnych zručností	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	18
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
	informatika								1	1	1	1	4
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo												
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	29
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova												
Základ		15	15	15	15	15	14	14	14	14	14	14	159
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	6
Spolu		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	165

Poznámka

Voliteľné (disponibilné) hodiny v 5. a 6. ročníku je možné využiť na etickú výchovu/náboženskú výchovu/náboženstvo podľa zamerania žiaka a možností školy, alebo na vyučovacie predmety, ktoré prehĺbujú a obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu (základ).

Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie – variant D

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník											Σ
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	38
	rozvíjanie sociálnych zručností	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	18
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
	informatika								1	1	1	1	4
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo												
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	29
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova												
Základ		15	15	15	15	15	14	14	14	14	14	14	159
Voliteľné (disponibilné) hodiny		0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	6
Spolu		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	165

Poznámka

Voliteľné (disponibilné) hodiny v 5. až 10. ročníku je možné využiť na etickú výchovu/náboženskú výchovu/náboženstvo podľa zamerania žiaka a možností školy, alebo na vyučovacie predmety, ktoré prehĺbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu (základ).

7 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov chorých a zdravotne oslabených

Termínom **chorý** sa označuje žiak v stave choroby, ktorá sa bežne definuje ako porucha rovnováhy organizmu s prostredím. Vznikajú pritom rozličné anatomické a funkčné zmeny v organizme. Zo špeciálnopedagogického hľadiska však nejde o chorého vôbec, ale o takého, ktorý pre svoju chorobu vyžaduje špeciálnu výchovno-vzdelávaciu starostlivosť. Kategória chorých sa vnútorne diferencuje na viaceré skupiny, ktoré potom predstavujú špecifickú pedagogickú problematiku.¹

Uvádzame jedno z mnohých a možných členení chorôb - choroby nervového systému, choroby žliaz s vnútornou sekréciou, avitaminózy, metabolické choroby, choroby ústnej dutiny, choroby dýchacích orgánov, choroby tráviaceho traktu, choroby obličiek, choroby krvi a krvotvorby, choroby srdca a krvného obehu, choroby urogenitálneho systému, choroby pohybového systému, choroby kože, infekčné a parazitárne choroby - čo sa odráža aj v špecifickosti výchovy a vzdelávania chorých žiakov.

Zdravotné oslabenie je stav zotavovania sa po dlhšej chorobe (rekovalescencie) alebo stav ohrozenia zdravia ako následok vplyvu škodlivého prostredia či nevhodnej životosprávy. Môže byť príčinou i následkom nadmerného ochranného štýlu rodinnej výchovy. Prejavuje sa najmä zníženou odolnosťou voči chorobám, zníženou telesnou výkonnosťou, väčšou unaviteľnosťou. Čoraz častejšie sa vyskytuje i chybné držanie tela. Oslabenie v telesnej oblasti môžu sprevádzať i neurotické prejavy (poruchy spánku, pomočovanie, tiky). So zdravotným oslabením sa obvykle spája zaostávanie pohybového vývinu dieťaťa, malá pohybová aktivita a neobratnosť dieťaťa. Neschopnosť uplatniť sa v skupine vrstovníkov má nepriaznivý vplyv na utváranie jeho sociálnych vzťahov. Ako najčastejšie zdravotné oslabenia sú uvádzané obezita a asténia.²

Prioritou prístupu k chorému a zdravotne oslabenému žiakovi je dynamická interakcia medzi špeciálnym pedagógom/pedagógom a žiakom. Základom tejto interakcie sú individuálne formy pedagogickej práce učiteľa so žiakom, využívanie špeciálnych učebných a kompenzačných pomôcok a osobitný a jedinečný prístup k žiakovi.

Žiak chorý a zdravotne oslabený môže byť vzdelávaný

- a) v základnej škole pri zdravotníckom zariadení,
- b) v špeciálnej triede pre žiakov chorých a zdravotne oslabených základnej školy,
- c) v triede základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii/individuálnom začlenení.

Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov chorých a zdravotne oslabených v základnej škole pri zdravotníckom zariadení

Do základnej školy pri zdravotníckom zariadení je prijatý žiak chorý a zdravotne oslabený, ktorému je poskytovaná zdravotná starostlivosť na lôžkových oddeleniach a počas liečebného pobytu v príslušnom zdravotníckom zariadení, po súhlase *ošetrujúceho lekára*.

¹ KOLLÁROVÁ, E.: Základy somatopédie. Bratislava: UK, 1993, 2006.

² KOLLÁROVÁ, E.: Tělesné postižení, nemoc a zdravotní oslabení. In: LECHTA, V.: Základy inkluzivní pedagogiky. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-679-7.

Základná škola pri zdravotníckom zariadení zabezpečuje pomocou osobitných výchovných a vzdelávacích metód, prostriedkov a foriem základné vzdelanie chorým a zdravotne oslabeným žiakom počas ich pobytu v zdravotníckom zariadení.

Okrem špecifik, povinne rešpektovaných v pedagogickej praxi v prostredí základnej školy pri liečebni, kúpeľoch alebo ozdravovni, je možné realizovať výchovno-vzdelávací proces zavedením blokového vyučovania, a to koncepčne uspôsobeného tak, aby boli vytvorené podmienky, zabezpečujúce alternatívnosť, samostatnosť, tvorivosť, rozvoj racionálneho myslenia v medziach intelektových možností, zdravotného stavu, druhu a stupňa ochorenia žiakov v zdravotníckych zariadeniach.

Vzdelávanie žiakov chorých a zdravotne oslabených v základnej škole pri zdravotníckom zariadení má individuálny charakter.

Žiak chorý a zdravotne oslabený je vzdelávaný individuálne na lôžku alebo v priestoroch na to určených.

Využívané formy, metódy a prostriedky práce v triede sú podriadené zdravotnému stavu žiaka - pacienta.

Žiak na hodinách jednotlivých predmetov nadväzuje na posledné učivo, ktoré prebral vo svojej kmeňovej škole, rozsah učiva sa prispôsobuje aktuálne zdravotnému stavu a momentálnym schopnostiam a možnostiam žiaka.

Žiak sa vzdeláva individuálne, podľa rámcového učebného plánu vyučovacieho variantu, ktorý schvaľuje riaditeľ školy. Základný úväzok učiteľa je určený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým je určená miera vyučovacej činnosti učiteľov; neriadi sa počtom hodín v rozvrhu pre žiakov, ktorý je zostavený podľa príslušného variantu rámcových učebných plánov; v čase schválenia tohto vzdelávacieho programu učiteľ vyučuje 23 vyučovacích hodín týždenne. Zohľadňuje sa delenie predmetov podľa predmetov na ročníky 1.- 4. a 5.- 9.

V základnej škole pri nemocnici sú žiaci spravidla vzdelávaní podľa rámcového učebného plánu – variant C. Ak si to zdravotný stav žiaka vyžaduje, vzdeláva sa podľa variantu B alebo variantu A.

V základnej škole pri liečebni, kúpeľoch, ozdravovni a sanatóriu sú žiaci spravidla vzdelávaní podľa rámcového učebného plánu variant D. Ak si to zdravotný stav žiaka vyžaduje, vzdeláva sa podľa variantu C, B alebo A.

Zaradenie žiaka do vyučovacieho procesu je uvedené v zozname žiakov v triednej knihe, ktorý je podpísaný zodpovedným lekárom oddelenia. Znenie zápisu: „Súhlasím so zaradením pacientov, uvedených v mennom zozname triednej knihy do vyučovacieho procesu v ZŠ pri zdravotníckom zariadení...“ (s uvedením adresy školy a podpisom príslušného lekára).

Základná škola pri zdravotníckom zariadení žiakom chorým a zdravotne oslabeným

- zabezpečuje kontinuitu vo vyučovaní podľa ročníkovej príslušnosti v kmeňovej škole v takej miere, v akej to dovoľuje ich zdravotný stav,
- umožňuje bezproblémovú adaptáciu na pôvodný výchovno-vzdelávací proces,
- prispieva k úspešnému priebehu liečby a doliečovaniu prostredníctvom špeciálno-pedagogickej činnosti,
- napomáha rozvíjaniu sociálno-komunikačných funkcií prostredníctvom vytvárania vzťahov a podporu komunikácie medzi chorými deťmi, rodičmi a pedagógmi v školskom

prostredí, ktorá odpútava zameranie myšlienok dieťaťa na jeho chorobu, zabraňuje jeho prípadnej sociálnej izolácii,

- vytváraním psychicko-emocionálnej podpory pomáha dieťaťu vyrovnáť sa s napätím vyplývajúcim z choroby a jej následkov, čo podporuje urýchľovanie uzdravovacieho procesu a zabraňuje hospitalizmu (citová otupenosť, psychická deprivácia),
- poskytuje informácie kmeňovej škole o možnej miere zaťaženia žiaka a o zmenách v jeho školskej výkonnosti vplyvom choroby a následnej liečby,
- poskytuje poradenstvo rodičom, pedagógom a výchovným poradcom z kmeňovej školy o možnostiach ďalšieho vzdelávania vzhľadom na zmenený zdravotný stav žiaka (najmä s dlhodobými alebo trvalými následkami).

Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov chorých a zdravotne oslabených v špeciálnej triede základnej školy

Podmienkou prijatia žiaka do špeciálnej triedy je špeciálnopedagogická diagnostika, v prípade potreby aj psychologická diagnostika vykonaná v školskom zariadení výchovného poradenstva a prevencie, odborná lekárska diagnostika (napr. onkológa, neurológa, psychiatra, internistu a iné) a písomná žiadosť rodiča alebo zákonného zástupcu.

Využívané formy, metódy a prostriedky práce v triede sú podriadené aktuálnemu zdravotnému stavu žiaka.

Žiaci chorí a zdravotne oslabení sa vzdelávajú v špeciálnych triedach základnej školy podľa vzdelávacieho programu pre žiakov chorých a zdravotne oslabených a z toho vyplývajúceho rámcového učebného plánu pre primárne vzdelávanie alebo nižšie stredné vzdelávanie.

Všetky vyučovacie predmety na primárnom stupni vzdelávania vyučujú špeciálni pedagógovia a všetky aktivity, metódy a postupy rešpektujú aktuálny zdravotný stav, vzdelávacie možnosti a schopnosti žiaka chorého a zdravotne oslabeného.

Časť výchovno-vzdelávacieho procesu, ak to dovoľuje zdravotný stav žiaka, sa môže uskutočňovať v bežnej triede spoločne s inými žiakmi toho istého ročníka (niektoré vyučovacie predmety alebo činnosti môže žiak absolvovať mimo špeciálnej triedy).

V prípade zlepšenia zdravotného stavu žiaka chorého a zdravotne oslabeného sa môže žiakovi vzdelávanému v špeciálnej triede prehodnotiť forma vzdelávania v priebehu školskej dochádzky, t.j. žiak môže byť preradený do bežnej triedy.

Špecifiká výchovy a vzdelávania žiaka chorého alebo zdravotne oslabeného v triede základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii

Podmienkou prijatia žiaka na školskú integráciu je špeciálnopedagogická diagnostika, v prípade potreby aj psychologická diagnostika vykonaná v školskom zariadení výchovného poradenstva a prevencie, odborná lekárska diagnostika (napr. onkológa, neurológa, psychiatra, internistu a iné) a písomná žiadosť rodiča alebo zákonného zástupcu.

O prijatí chorého a zdravotne oslabeného žiaka rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa.

Žiak chorý a zdravotne oslabený vzdelávaný v školskej integrácii postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej aj „IVP“).

Školský špeciálny pedagóg sa podieľa na tvorbe IVP spolu s triednym učiteľom alebo vyučujúcimi jednotlivých predmetov, individuálne pracuje so žiakom chorým a zdravotne oslabeným podľa výsledkov lekárskej a špeciálnopedagogickej diagnostiky. Metodicky vedie učiteľov, spolupracuje s rodičmi žiaka a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, ktoré vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu žiaka. Zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto IVP oboznámiť.

So žiakom chorým a zdravotne oslabeným pravidelne pracuje školský špeciálny pedagóg.

V prípade zlepšenia zdravotného stavu žiaka chorého a zdravotne oslabeného sa môže žiakovi vzdelávanému v školskej integrácii prehodnotiť forma vzdelávania v priebehu školskej dochádzky, t.j. žiakovi môže byť školská integrácia ukončená.

8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Výchova a vzdelávanie sa v školách pri zdravotníckych zariadeniach organizuje dennou formou. Denná forma sa uskutočňuje ako poldenná. Poldenné vzdelávanie je organizované len v dopoludňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni.

9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy,
- riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste, ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- svojimi manažérskymi, organizačnými a pedagogickými schopnosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúci, motivovaný spolupracujúci kolektív s profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- starajú sa o svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu a vytvárajú pre tento ich rast podmienky,
- sú schopní poradiť učiteľom a obhájiť ich pred negatívnymi faktormi, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali ich pedagogické pôsobenie.

Asistent učiteľa

- pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov chorých a zdravotne oslabených, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho narušenia alebo oslabenia.

10 Povinné materiáľno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Základná škola pri zdravotníckom zariadení realizuje výchovno-vzdelávací proces v priestoroch zdravotníckeho zariadenia nemocnice, liečebne, kúpeľoch, ozdravovne a sanatória.

Podľa možností zdravotníckeho zariadenia základná škola pri zdravotníckom zariadení vytvára na oddeleniach triedy a zabezpečuje

- technické vybavenie tried - priestory pre uloženie pomôcok,
- priestory pre učiteľov,
- priestory pre vedenie školy a administratívnych pracovníkov,
- priestory na odkladanie odevov, obuvi,
- ochranné oblečenie a obuv pre všetkých zamestnancov,
- stravovanie zamestnancov v zdravotníckom zariadení,
- učebnice, didaktické pomôcky, informačnú a komunikačnú techniku,
- doplnkovú literatúru.

Základné školy pri liečebniach a kúpeľoch majú na výchovno-vzdelávací proces určené samostatné priestory (mimo oddelení) vybavené viacúčelovým školským nábytkom.

11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie, poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, povinné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru, pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia, odstraňovanie nedostatkov. Jasné a podrobné stanovenie podmienok v pracovnom a školskom poriadku školy

Ostatné atribúty, rešpektujúce stravovací a pitný režim zabezpečuje príslušné zdravotnícke zariadenie.

12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Zásady a podmienky na vypracovanie školského vzdelávacieho programu v základnej škole pri kúpeľoch, liečebni a ozdravovni v 1. až 3. ročníku sú tie isté ako pre vypracovanie školských vzdelávacích programov pre bežné základné školy.